

UZASADNIENIE

Zgodnie z art. 2 ust. 1 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (t.j. Dz. U. z 2023 r., poz. 1336 ze zm.) ochrona przyrody polega na zachowaniu, zrównoważonym użytkowaniu oraz odnawianiu zasobów, tworów i składników przyrody. Cele ochrony przyrody zgodnie z art. 3 ust. 2 w/w ustawy realizowane są m.in. przez obejmowanie zasobów, tworów i składników przyrody formami ochrony przyrody. Na podstawie art. 40 przedmiotowej ustawy pomnikami przyrody są pojedyncze twory przyrody żywej i nieożywionej lub ich skupiska o szczególnej wartości przyrodniczej, naukowej, kulturowej, historycznej lub krajobrazowej oraz odznaczające się indywidualnymi cechami, wyróżniającymi je wśród innych tworów, okazałych rozmiarów drzewa, krzewy gatunków rodzimych lub obcych, źródła, wodospady, wywierzyska, skałki, jary, głązy narzutowe oraz jaskinie.

Przedmiotowe drzewa cechują się szczególną wartością oraz stanowią jedyną w rejonie pozostałość rosnących pierwotnie na tym terenie grądów i buczyn, czyli prastarej Puszczy Śląskiej.

Po przeprowadzonych oględzinach drzew, zlecono wykonanie ich ekspertyzy dendrologicznej, która nie zakwalifikowała trzech z nich do miana drzew pomnikowych ze względu na wysokie ryzyko złamania pnia i zagrożenie powstania wywrotu. W związku z wymaganą stabilnością w gruncie systemów korzeniowych (niskim ryzykiem upadku drzewa), wystarczającą wytrzymałością mechaniczną na złamanie (niskie ryzyko złamania pnia), sędziwym wiekiem oraz olbrzymią wartością przyrodniczą pozostałych pięciu drzew, spełniają one warunki do ustanowienia ich pomnikami przyrody, określone w rozporządzeniu Ministra Środowiska z dnia 4 grudnia 2017 r. w sprawie kryteriów uznawania tworów przyrody żywej i nieożywionej za pomniki przyrody. Cztery z nich osiągnęły już wymagane w w/w rozporządzeniu wymiary obwodu pnia drzewa mierzone w centymetrach na wysokości 130 cm (kolejno 406 cm, 386 cm, 398 cm oraz 329 cm). Piąte drzewo o obwodzie pnia minimalnie mniejszym niż wymagany w przedmiotowym rozporządzeniu (300 cm) wynoszącym 280 cm spełnia drugi wymieniony w nim warunek – wyróżnia się wśród innych drzew tego samego rodzaju lub gatunku w skali

kraju, województwa lub gminy ze względu na obwód pnia, wysokość, szerokość korony, wiek oraz inne wyjątkowe walory przyrodnicze, naukowe, kulturowe, historyczne lub krajobrazowe.

Wszystkie pięć drzew cechuje bardzo dobry stan zdrowotny. Należą do gatunków rodzimych oraz posiadają walor historyczny. Ustanowienie ich pomnikami przyrody przyczyni się do uwydatnienia ich wartości przyrodniczo-krajobrazowych, a także do zwiększenia atrakcyjności terenu na jakim występują oraz zwiększenia świadomości proekologicznej mieszkańców. Ponadto pozwoli na zachowanie tego dziedzictwa dla przyszłych pokoleń poprzez wyrobienie nawyku dbania o lokalną przyrodę przez miejscową społeczność.

Uchwała określa zakazy związane z pomnikami przyrody wybrane spośród wymienionych w art. 45 ust. 1 ustawy o ochronie przyrody:

- 1) niszczenia, uszkodzania lub przekształcania obiektu lub obszaru,
- 2) wykonywania prac ziemnych trwale zniekształcających rzeźbę terenu, z wyjątkiem prac związanych z zabezpieczeniem przeciwsztormowym lub przeciwpowodziowym albo budową, odbudową, utrzymywaniem, remontem lub naprawą urządzeń wodnych,
- 3) zmiany sposobu użytkowania ziemi.

Powyższe zakazy umożliwią zabezpieczenie drzew uznanych za pomniki przyrody przed zniszczeniem ich walorów przyrodniczo-krajobrazowych. W związku z tym, że przedmiotowe drzewa znajdują się wyłącznie na działkach będących własnością PGL Lasy Państwowe Nadleśnictwo Rybnik, będących terenami leśnymi i znajdujących się z dala od zabudowań i ciągów komunikacyjnych zrezygnowano z pozostałych zakazów wymienionych w art. 45 ust. 1 ustawy o ochronie przyrody. Ponadto uchwała określa również zasady wykonywania działań w związku z ochroną czynną. Ustala możliwość wykonywania zabiegów pielęgnacyjnych i zabezpieczających korony i pnie przedmiotowych drzew, a także zabiegów mających na celu poprawienie ich warunków siedliskowych.

Na podstawie art. 44 ust. 1 ustawy o ochronie przyrody ustanowienie pomnika przyrody następuje w drodze uchwały rady gminy. Projekty w/w uchwał zgodnie z art. 44 ust. 3a wymagają uzgodnienia z właściwym Regionalnym Dyrektorem Ochrony Środowiska. Projekt przedmiotowej uchwały został uzgodniony przez Regionalną Dyрекcję Ochrony Środowiska w Katowicach pismem nr WPN.623.7.2024 z dnia 15 marca 2024 r.

Projekt powyższej uchwały był przedmiotem konsultacji społecznych.

Realizacja uchwały wiąże się ze skutkami finansowymi dla budżetu miasta Rybnika takimi jak koszty oznakowania pomników przyrody, prowadzeniem w ramach czynnej ochrony zabiegów pielęgnacyjnych oraz wykonywaniem, w przypadku zaistnienia takiej potrzeby, ekspertyz dendrologicznych przedmiotowych drzew.

Wobec powyższego podjęcie niniejszej uchwały jest w pełni uzasadnione.

A handwritten signature in blue ink, consisting of a stylized, cursive script. The signature is located in the lower-left quadrant of the page.